

Vitaliteitscampus in het mbo

In mei 2021 kende het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap een subsidie toe van anderhalf miljoen uit het Regionale Investeringsfonds mbo voor de Vitaliteitscampus in Groningen. De Vitaliteitscampus is een vijfjarig publiek-privaat programma dat zich richt op de vitaliteitsvraagstukken in de maatschappij en het onderwijs in de provincie Groningen en Drenthe. In dit artikel beschrijven we waarom de Vitaliteitscampus belangrijk is voor het onderwijs en de regio, hoe we te werk gaan en wat het op gaat leveren.

TEKST SILVIA BROUWER, PATTY VEEN EN JASPER VAN BUITEN

Uitdagingen

De provincie Groningen en de regio daaromheen zullen de komende jaren voor grote uitdagingen komen te staan. In de provincie is sprake van forse krimp, vergrijzing en ontgroening. En inwoners zijn over het algemeen minder gezond dan in de rest van Nederland. Om de regio leefbaar te houden zijn beleidsveranderingen ingezet die hun weerslag zullen hebben op de arbeidsmarkt. In de gezondheidssector zien we een transitie van ziekte en zorg naar gezondheid en preventie, die zich ook zal vertalen naar de arbeidsmarkt. Vitaliteit wordt een belangrijke spil. Deze ontwikkeling wordt door de corona crisis versneld. Via het publiek-private programma Vitaliteitscampus willen het Alfa-college en de 32 andere partners bijdragen aan een duurzame inrichting van de regio. In het programma verbinden wij de sectoren Zorg & Welzijn en Sport & Bewegen, zodat studenten en cursisten na diplomering als breed ontwikkelde vitaliteitsprofessionals ingezet kunnen worden op de arbeidsmarkt.

Het programma de Vitaliteitscampus heeft tot doel het realiseren van wendbaar en toekomstbestendig mbo-beroepsonderwijs dat T-shaped professionals (zowel specialistische als bredere vaardigheden en kennis) opleidt of bijschoolt op het gebied van Sport & Bewegen en Zorg & Welzijn, zodat deze beter aansluiten bij de vragen van het werkveld en de behoefte en vraagstukken vanuit de maatschappij. Daarnaast worden mbo-studenten, alumni en werknemers opgeleid tot ambassadeurs van vitaliteit; door zelf vitaal te zijn, maar ook door in hun handelen, in hun opleidingen, stages en werk bij te dragen aan de (groei van) vitaliteit en positieve gezondheid van de groepen waar zij voor/mee werken. De ambitie van de Vitaliteitscampus is om een uniek programma neer te zetten voor de sectoren Sport & Bewegen en Zorg & Welzijn, in samenwerking met onder andere de opleidingen Uniformberoepen, Human Technology, ICT, Gaming, Multimedia en Facilitair Leidinggevende.

Dit doen wij door:

Onderwijsontwikkeling

Om de opleidingen Zorg & Welzijn en Sport & Bewegen te vernieuwen, te ontschotten en beter te laten aansluiten op de arbeidsmarkt op het thema vitaliteit, is de pijler Onderwijs ingericht. Binnen deze pijler staat het innoveren van het onderwijs en de begeleiding van studenten door docenten en praktijkopleiders uit het werkveld centraal. Het innoveren van het onderwijs doen we door middel van verbreding en verdieping aan de hand van inhoudelijke projecten. Voor de verbreding ontwikkelen we een basisdeel (beroeps) vitaliteit voor alle opleidingen Zorg & Welzijn en Sport & Bewegen en ontwikkelen we een tweetal kwalificatiedossiers door. Voor verdieping zetten we in op hybride onderwijs met inhoudelijke projecten, waarin studenten multilevel en multidisciplinair, werken aan vraagstukken van partners uit het werkveld. Vanuit deze projecten ontwikkelen we ook verdiepende keuzedelen op het gebied van vitaliteit.

Professionalisering

Gelet op de snelle ontwikkelingen in het werkveld moeten docenten, praktijkopleiders en medewerkers ook continu bijgeschoold worden op kennis en vaardigheden op het gebied van vitaliteit (Leven Lang Ontwikkelen). Hier is de pijler Professionalisering voor ingericht. Binnen deze pijler wordt een infrastructuur ontwikkeld waarin docenten en praktijkopleiders kennis (inhoudelijk over vitaliteit en over het begeleiden van studenten) kunnen ontwikkelen en delen aan de hand van inhoudelijke projecten. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van masterclasses en/of stages. Ook wordt een Leven Lang Ontwikkelen aanbod ontwikkeld voor medewerkers in de sectoren Zorg & Welzijn en Sport & Bewegen.

Onderzoek

Het practoraat Vitaliteit is een expertiseplatform binnen het mbo dat zich hoofdzakelijk richt op vakinhoudelijke innovatie in het onderwijs met het werkveld, met als doel een bijdrage te leveren

aan een vitale regio. Dit wordt gedaan door: 1 het stimuleren van onderzoekend vermogen bij studenten, docenten en werkveld; 2 verbinden van onderwijs, onderzoek en werkveld; 3 vergroten van kennisontwikkeling, kennisdeling, kennisbenutting binnen en tussen de opleiding en private partners. Binnen dit practoraat werken studenten, docenten en bedrijven uit het werkveld samen binnen onderzoeks- en samenwerkingsprojecten.

Partners en aanpak

De Vitaliteitscampus is een gezamenlijk initiatief van 33 publiek-private partners uit de regio Groningen en de kop van Drenthe met Alfa-college als penvoerder. De samenwerking heeft het karakter van een 'groeimodel'. De bedoeling is de samenwerking uit te breiden en samen op te trekken in de ontwikkeling naar een kenniscampus met een fysiek gebouw waarin onderwijs en praktijk rondom vitaliteit geïntegreerd zijn. De aanvraag is gedaan omdat de partners vanuit onderwijs (vmbo, mbo, hbo en wo), overheid (gemeente en GGD) en het bedrijfsleven de urgentie van de gezondheids crisis zien waar de regio voor staat. Via het publiek-private programma Vitaliteitscampus willen alle partners bijdragen aan de transitie van ziekte en zorg naar gezondheid, preventie en amplitie. We willen een duurzame inrichting van de regio. Hiervoor worden de sectoren Zorg & Welzijn en Sport & Bewegen verbonden.

Alfa-college een leefstijl programma 'Fit for Life' aan. Binnen 'Fit for Life' wordt een keuzeprogramma voor sport en bewegen aangeboden en vitaliteitsworkshops gaan in op thema's zoals roken, alcoholgebruik, voeding en ontspanning. Het Alfa-college heeft het vignet 'Gezonde School' en is samen met de GGD en JOGG de invulling hiervan aan het optimaliseren. Omdat we studenten opleiden voor het uitvoeren van een beroep, is er een op maat onderwijsprogramma gericht op beroepsvitaliteit. Beroepsvitaliteit gaat in op wat een student nodig heeft om vitaal zijn/haar beroep uit te voeren. Voor een verpleegkundige die een groot deel van de dag moet staan en lopen of nachtdiensten draait zijn er andere behoeften dan een bouwvakker die zware til werkzaamheden moet verrichten en vaak op de knieën moet zitten. Naast de fysieke elementen wordt er ook aandacht besteed aan de mentale en sociaal/emotionele kanten van een beroep. Het Alfa-college geeft samen met het werkveld invulling aan dit programma op het gebied van beroepsvitaliteit. De vitaliteitscampus heeft ook een belangrijke betekenis voor de regio. Als aanvulling op vitaal burgerschap en beroepsvitaliteit neemt de Vitaliteitscampus het gedachtengoed van Positieve Gezondheid van Machteld Huber² mee in de pijlers onderwijs, professionalisering en onderzoek. In het artikel 'Positieve gezondheid in de praktijk' in dit LO-magazine leest u hier meer over.

Impact

Vitaliteit en positieve gezondheid maken onderdeel uit van duurzaam gedrag; het gezondheidssysteem is onhoudbaar als we het blijven doen zoals we het al jaren doen. Om het gezondheidslandschap van de toekomst houdbaar te houden wordt nu al landelijk, regionaal en lokaal beleid gevoerd gericht op gezondheid, vitaliteit en preventie van ziekte. Binnen de Vitaliteitscampus bewegen we mee met deze ontwikkelingen en leiden we mensen op die invulling geven aan de vraag naar breed opgeleide vitaliteitsmedewerkers. Een bewuste leefstijl, regie en wendbaarheid dragen bij aan duurzame inzetbaarheid en blijvende ontwikkeling van studenten, burgers en werknemers, en daardoor aan een gezonde groei van de regio. Over vijf jaar is de vitaliteitscampus een fysieke plek op Karding in Groningen waar studenten, docenten, werkveld en inwoners gezamenlijk werken aan vitaliteit. Maar de Vitaliteitscampus reikt veel verder dan deze fysieke plek. De vitaliteitscampus is een beweging door heel Groningen en de kop van Drenthe waarin studenten, docenten en het werkveld in wijken, buurthuizen, ouderencentra, integrale kindcentra, verenigingen en andere zinvolle praktijkplekken, onderzoekend samen werken en leren met inwoners van de regio. We ontwikkelen kennis, delen kennis en benutten kennis voor een vitale regio.

Teach what you preach

De vitaliteitscampus heeft een belangrijke betekenis voor de studenten wanneer het gaat om vitaliteit. Het mbo kent een drievoudige kwalificering en leidt studenten op voor (1) een beroep, (2) een vervolgopleiding en (3) tot burgers die op basis van zelfregie volwaardig deelnemen aan de maatschappij¹. Op basis van deze laatste kwalificatie, wat 'burgerschap' wordt genoemd, leiden we studenten in het mbo op als vitale burgers en vitale beroepsprofessionals. In het kader van vitaal burgerschap biedt het

Referenties

¹ <https://www.mboraad.nl/themas/loopbaan-en-burgerschap>

² <https://www.iph.nl/positieve-gezondheid/wat-is-het/>

Contact

j.vanbuiten@alfa-college.nl

Kernwoorden

Vitaliteit, vitaliteitscampus, mbo